Pelastustoimi ja varautuminen

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan 21.12.2021 pyyntö asiantuntijakuulemiseen sekä lausuntopyyntö HE220/2021 vp

Lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja siihen liittyviksi laiksi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiantuntijana ja antaa lausunto vaarallisten aineiden kuljetusta koskevassa lainsäädäntövalmistelussa. Etelä-Suomen aluehallintovirastossa tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet pelastustoimi ja varautuminen -vastuualueen lisäksi työsuojelun ja ympäristötoimen vastuualueet. Tämä lausunto pitää sisällään lisäksi pyydetyn esityksen kuulemista varten (liite 1).

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pitää kokonaisuudessaan muutosta vaarallisten aineiden kuljetuksessa tarpeellisena ja tärkeänä. Nykyisessä sääntelyssä ongelmallisena ilmiönä nähty tilapäisen säilytyksen ja varastoinnin häilyvä rajapinta on saanut uudessa VAK-lainsäädännössä (6 luku) selkeärajaisemmat linjaukset sekä selkeät velvoitteet eri vastuutahoille. Tilapäisen säilytyksen osalta on edelleen tärkeää huolehtia pelastustoimelle keskeytyksetön ja riittävä sammutusveden saanti. Säännösluonnoksissa on havaittavissa myös tapahtuneista onnettomuuksista oppimista.

Sääntelyn uudistuessa on tärkeä huolehtia myös viestinnästä. Nykyisellään esimerkiksi ratapihakäsitteen omaavat rautateiden liikennepaikat ovat ympäristöluvituksen piirissä, ja uuden sääntelyn myötä ei aluehallinnon ympäristösektorilla ole vielä täyttä selvyyttä, mitä tämä lupahallinnon osalta tarkoittaa. Käytännön toimenpiteenä on myös varmistettava, että eri viranomaisten näkemykset tulevat huomioiduksi muun muassa (33 §) sisäisestä pelastussuunnitelmasta

lausuttaessa, sillä esimerkiksi pelastusviranomaisilla ei ole kykyä tai osaamista ottaa huomioon ympäristöpuolen näkökulmia sammutusjätevesien ohjaamisen, ratapihojen pohjavesialueiden ja kotitalouksien vedenottopisteiden suhteen. Aluehallintovirasto pitää kuitenkin HE:n 114 § mukaista viranomaisten tiiviimpää yhteistyötä kannatettavana.

Pelastustoiminnan kannalta pelastustoimi ja varautuminen -vastuualue tuo esiin luonnoksen 92 §:n pelastustoiminnan johtajan tarpeen saada onnettomuustilanteessa asiantuntija-apua käyttöönsä toiminnanharjoittajan tai kuljetusyhtiön toimesta mahdollisimman pian. Niin rautatie- kuin tieliikenteessä vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvien toiminnanharjoittajien määrä ja kalustotyypit ovat muuttuneet viime vuosien aikana, eikä pelastustoiminnassa ole käytännön mahdollisuutta hallita kaikkien kalustotyyppien tai vaarallisten aineiden ominaisuuksien yksityiskohtia. Tästä syystä turvallisuusneuvonantajan antama asiantuntijuus on välttämätöntä kiireellisessä pelastustilanteessa. Lisäksi kaluston käyttövoimalähteet ovat viime vuosien aikana kehittyneet, mihin turvallisuusneuvon-antajan asiantuntemusta tarvitaan myös. Tähän on täydennettävä myös luonnoksen 11 §:n kuljetustietojen säilyttämisestä sähköisessä muodossa. Oli säilytysmuoto mikä tahansa, on tieto kuljetettavasta vaarallisesta aineesta ja sen ominaisuuksista oltava pelastustoimen käytettävissä kaikissa tilanteissa. Pelastustoimen näkökulmasta kysymys on pelastajien työturvallisuuden varmistamisesta.

Johtaja Tommi Laurinen

Pelastusylitarkastaja Mira Leinonen

Liitteet Liite 1: Esitysmateriaali

Jakelu Liikenne- ja viestintävaliokunta

Tiedoksi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, pelastustoimi ja varautuminen -vastuualue

Tämä asiakirja ESAVI/45131/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/45131/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Laurinen Tommi 03.02.2022 15:09

Esittelijä Leinonen Mira 03.02.2022 15:04